

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 8/2019-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, P. O. BOX D 37, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 315/2009 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 315/2009 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 498,55 € (slovom štyristodevät'desiatosem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej, Na priekope 13, P. O. BOX D 37, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 8/2019-8 z 10. januára 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 315/2009 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Vec napadla ústavnému súdu 2. mája 2018 a podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Lajosovi Mézsárosovi, toho času členovi druhého senátu ústavného súdu v zložení Lajos Mézsáros (predseda senátu), sudkyňa Jana Laššáková a sudca Sergej Kohut. Dvomi z uvedených sudcov (sudca Lajos Mézsáros a sudca Sergej Kohut) uplynulo 16. februára 2019 funkčné obdobie.

3. V období od 17. februára 2019 ostala vec sťažovateľa podľa čl. II bodov 7 a 8 Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 a podľa čl. X bod 2 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 neprerozdelená a nebol jej pridelený sudca spravodajca. Po vymenovaní ostatných šiestich sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) bola vec sťažovateľa podľa čl. X bodu 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi. Podľa čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

4. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva:

«... 1. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej len sťažovateľ) v procesnom postavení žalobcu dňa 20.11.2009 podal žalobu na Okresnom súde Bratislava I, ktorou si uplatňuje nároky podľa zákona č. 365/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Na súde prvej inštancie je vec vedená pod sp. zn. 18C/315/2009 a ku dňu podania sťažnosti vo veci nebolo nariadené ani jedno pojednávanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 07.06.2016 sp. zn. III.ÚS 125/2016 rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/315/2009 porušené bolo. Sťažovateľovi boli priznané trovy konania, ale ústavný súd nepriznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie a ani neuložil súdu prvej inštancie príkaz, aby konal vo veci bez zbytočných prieťahov s poukazom na nález sp. zn. III. ÚS 288/2014 z 24.07.2014 týkajúci sa toho istého napadnutého konania okresného súdu.

3. Sťažovateľ pripúšťa, že na strane žalobcov vystupovalo pri podaní žaloby 24 fyzických osôb, ale sťažovateľ podaním, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie

05.03.2014 a ďalším podaním doručeným 20.02.2015 žiadal vylúčiť jeho vec so spoločného konania, na ktorý procesný návrh súd prvej inštancie vôbec nereagoval.

... Sťažovateľ je toho názoru, že postup Okresného súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 18C/315/2009 porušuje jeho základné právo priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... K základným kritériám, ktoré Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 74/97, II. ÚS 70/98) zohľadňuje pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní sťažovateľ uvádza:

... Predmetom konania pred všeobecnými súdmi je tzv. antidiskriminačná žaloba sudcu. Z povahy veci nevyplýva skutková a právna náročnosť sporu, o to viac, že v tzv. antidiskriminačných žalobách sudcov všeobecné súdy už rozhodujú dlhodobo, prakticky od roku 2008 - 2009 a za toto obdobie si mohli a mali vytvoriť právny názor na vec s poukazom na to, že skutkové okolnosti všetkých (niekoľko sto) tzv. antidiskriminačných žalôb sudcov sú zhodné. Súdna ochrana proti diskriminácií pri odmeňovaní za vykonanú prácu patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

... Správanie sťažovateľa žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobo situáciu, ktorá by odôvodňovala a ospravedlňovala dĺžku konania. Procesné podania sťažovateľa v priebehu konania sú len využitím jeho dispozičného práva s petitom žaloby, na ktoré konajúci súd vo všeobecnosti reaguje jednoduchými procesnými úkonmi.

... Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zbytočné prietahy v konaní sú následkom najmä nečinnosti súdu, nesústreďenou a neefektívnou činnosťou súdu a nesprávnou činnosťou súdu. Postup súdu prvej inštancie trpí najmä nečinnosťou vo vzťahu k sťažovateľovi, keď tento absolútne nereagoval na jeho procesný návrh na vylúčenie veci zo spoločného konania, v sťažovateľovej veci nenariaduje pojednávanie a rieši procesnými rozhodnutiami ostatných žalobcov a neberie ohľad na to, že sťažovateľ riadne zaplatil súdny poplatok, sú u neho splnené všetky procesné predpoklady na konanie vo veci samej.

... V súvislosti so skúmaním zachovania sťažovateľom namietaných práv, poukazuje sťažovateľ na skutkovo, časovo a právne rovnakú vec iného sudcu (██████████), ktorého sťažnosť Ústavný súd SR uznesením z 26.04.2016, sp. zn. II. ÚS 368/2016 odmietol

ako zjavne neopodstatnenú ale Európsky súd pre ľudské práva v sudcovej sťažnosti vedenej pod č. 62906/16 v rozhodnutí z 29.03.2018 rozhodol o porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... V súlade s čl. 127 ods. 1 Ústavy sa sťažovateľ domáha, aby Ústavný súd SR vyslovil, že jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 18C/315/2009 porušené bolo.

V súlade s ust. čl. 127 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy sťažovateľ sa domáha výroku ústavného súdu, aby prikázal odporcovi konať bez zbytočných prieťahov.

V súlade s ust. čl. 127 ods. 3 Ústavy sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadostučinenia.

V súlade s ust. § 50 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z.z. v znení noviel sťažovateľ primerané finančné zadostučinenie odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu. Nemožno opomenúť, že od podanie žaloby uplynulo viac ako 9 rokov a žalobca doteraz nedisponuje právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu.

Sťažovateľ je toho názoru, že navrhovaná suma primeraného finančného zadostučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla zbytočnými prieťahmi konajúceho súdu.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že právo, aby vec bola prejednaná v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Neskoré rozhodnutie môže pre účastníka konania vôbec stratiť zmysel, teda doslova platí „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“ (justice delayed is justice denied). Podľa názoru sťažovateľa príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojeným. Sťažovateľ prežíva psychickú traumú spôsobenú bezdôvodnou a dlhšiu dobu trvajúcou právnou neistotou o výsledok súdneho sporu. Pri existencii ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov čas od podania žaloby ku dňu podania tejto sťažnosti (takmer 9 rokov) pôsobí takmer odstrašujúco pre každého, kto len uvažuje o využití ústavou priznaného práva na súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľ poukazuje na to, že ESELP priznal sudcovi [REDAKOVANÉ] aj primerané finančné zadosťučinenie a preto sa sťažovateľ právom domáha finančného zadosťučinenia aj od ústavného súdu s poukazom nie len na dĺžku konania od nálezu ústavného súdu zo 07.06.2016, ale hlavne na celkovú dĺžku konania.

... Sťažovateľ s poukazom na bohatú a ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR vo veciach súvisiacich s porušovaním základného práva priznaného čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru navrhuje, aby Ústavný súd SR po vykonanom dokazovaní rozhodol o sťažnosti nálezom a takto rozhodol

1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18C/315/2009 po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 07.06.2016 sp. zn. III. ÚS 125/2016 porušené bolo.

2/ [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3/ Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právnej zástupkyne JUDr. Tatiany Polkovej... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

5. Ústavný súd podľa § 29 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“) predložil prijatú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie a podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. účastníkov konania vyzval na oznámenie, či v prejednávanej veci súhlasia s upustením od ústneho pojednávania [ústavný súd procesne postupoval podľa toho času platného a účinného zákona č. 38/1993 Z. z., neskôr nahradeného zákonom č. 314/2018 Z.

z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 50/2019 doručeným ústavnému súdu 22. februára 2019 (ďalej len „vyjadrenie okresného súdu“), v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru ide o skutkovo a právne zložitú vec. Právnu zložitosť vidí v samotnom predmete sporu, ktorým je nárok sťažovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči Slovenskej republike z dôvodu porušenia zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), zjednodušene obrazne povedané, vo veci ide o sudcovskú antidiskriminačnú žalobu. Skutkovú zložitosť vidí v tom, že v čase podania žaloby v konaní vystupovalo 24 žalobcov a v čase vydania nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 ešte 19 žalobcov. Na obhajobu svojho postupu v konaní po náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 okresný súd poukázal na to, že v tomto období právoplatne rozhodol o nároku 14 žalobcov (vo všetkých prípadoch konanie zastavil). V súčasnosti vo veci vystupuje ešte 5 žalobcov a proti 4 z nich (vrátane sťažovateľa) okresný súd tiež konanie zastavil uznesením sp. zn. 18 C 315/2009 zo 4. apríla 2018. Predmetné uznesenie nie je právoplatné, pretože všetci dotknutí žalobcovia proti nemu podali sťažnosť. Krajský súd ďalej poukázal aj na to, že spis sa od 2. júna 2017 do 27. októbra 2017 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave na rozhodnutie o opravnom prostriedku a v období od 15. decembra 2017 do 31. januára 2018 na ústavnom súde. V období od mája 2018 do konca roka 2018 okresný súd vo veci nekonal z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne. K prideleniu novej zákonnej sudkyne došlo 11. decembra 2018. V ostatnom okresný súd rozvádza úkony zamerané na administráciu spisu.

7. Okresný súd zároveň súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

8. K vyjadreniu okresného súdu kontradiktórne zaujal stanovisko sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 21. novembra 2019 (ďalej len „vyjadrenie sťažovateľa“), v ktorom poukázal na neefektívnosť postupu okresného súdu. Argumentáciu okresného súdu zameranú na procesné úkony vo veci považuje za irelevantnú, pretože okresný súd do dňa koncipovania vyjadrenia sťažovateľa nemal reagovať na žiadosť týkajúcu sa vylúčenia veci zo spoločného konania. Sťažovateľ napokon uvádza, že od podania žaloby uplynulo 10 rokov bez toho, aby súd čo i len nariadil pojednávanie vo veci samej.

9. Sťažovateľ zároveň súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

10. Podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 je názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Pokiaľ ide o skutkový stav zbytočných priesťahov, relevantná argumentácia k veci bola uvedená v predmetnom náleze ústavného súdu, ako aj v podanej ústavnej sťažnosti, ktorú okresný súd v podstatnej časti sumárnej dĺžky konania nerozporoval. Z pohľadu ústavného súdu dôležitým pre rozhodnutie o tejto procesnej otázke bol sumár celkovej dĺžky napadnutého konania (10 rokov); skutočnosti, že chronologicky je skutkový stav ustálený (aj v predmetnom náleze ústavného súdu); ako aj skutočnosti, že okresný súd sa v predstretom chronologickom prehľade (vo vyjadrení okresného súdu) na svoju obranu odvoláva (okrem postupného zastavovania konania) na úkony prevažne administratívnej povahy po predmetnom náleze ústavného súdu a celkovú dĺžku konania nezohľadňuje.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2).

15. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Na splnenie

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

18. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky je garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich vecí v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) a zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

20. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a nadväzne i judikatúra ústavného súdu sa tiež ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

IV.

Právne hodnotenie ústavným súdom

21. Z podanej ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu, vyjadrenia sťažovateľa, ako aj z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 možno ustáliť, že žaloba bola na okresnom súde podaná v roku 2009. Sťažovateľ aj okresný súd zhodne uznávajú, že spor sa od počiatku javí byť procesne náročnejší na rozhodnutie, pretože vo veci vystupovalo 24 žalobcov. Právne šlo o sudcovskú antidiskriminačnú žalobu, ktorej relatívnu obtiažnosť ústavný súd už zohľadnil pri rozhodovaní o náleze sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016, ktorým konštatoval porušenie práv sťažovateľa spôsobené zbytočnými priesťahmi v konaní a satisfakciu za spôsobené priesťahy mu nepriznal, pretože judikatúra všeobecných súdov vo veciach sudcovských antidiskriminačných žalôb nebola toho času ešte ustálená.

22. Nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016 nadobudol právoplatnosť 29. júla 2016.

23. Okresný súd pri rozhodovaní o podanej ústavnej sťažnosti obhajuje svoj postup tým, že postupne zastavil konanie proti prevažnej väčšine žalobcov.

24. Z judikatúry ESĽP vyplýva, že zatiaľ, čo rôzne priesťahy nemusia samostatne viesť ku konštatovaniu porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak sa na ne prihliada spoločne a dohromady, môže dôjsť k porušeniu označeného práva sťažovateľa (Deumeland proti Nemecku, rozsudok z 29. 5. 1986).

25. Celková dĺžka konania v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje približne 10 rokov od podania žaloby. Ústavný súd vo veci nezistil, že by správanie sťažovateľa prispelo k predĺženiu konania. Konanie sa po vyslovení porušenia práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote okresnému súdu nepodarilo právoplatne ukončiť ani po 2,5 roku od vyslovenia porušenia práva sťažovateľa. Ďalšia obrana okresného súdu spočíva v poukazaní na dátumy, keď zastavil konanie proti prevažnej

väčšine žalobcov. V ostatnom poukazuje na administráciu spisu a skutočnosť, keď nemal spis k dispozícii, pretože sa nachádzal na krajskom alebo ústavnom súde, čo predstavuje v súhrne zhruba 6 mesiacov z celkovej dĺžky konania. Ústavný súd preto hodnotí obranu okresného súdu z tohto pohľadu ako neopodstatnenú.

26. Obranu okresného súdu spočívajúcu v poukázaní na administratívnu neefektívnosť správy spisu nemožno akceptovať, vzhľadom na konštantnú judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

27. Ústavný súd pre už uvedené dôvody dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom a jeho predošlá zdržanlivosť zohľadňujúca roztrieštenosť právnych názorov na riešenie sudcovských antidiskriminačných žalôb neprispela k riešeniu stavu konania.

28. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

30. Ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené. Zároveň, ústavný súd v sťažovateľovej veci už raz vyslovil porušenie základného práva na bezprietahové konanie (v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016), napriek tomu sa sťažovateľovej veci nevenovala osobitná pozornosť a neprijali sa účinné opatrenia.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

33. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

34. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

35. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodu pretrvávajúcich pocitov neistoty, márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti okresného súdu.

36. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

37. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

38. Napriek tomu, že sťažovateľ pri odôvodnení finančného zadosťučinenia poukazuje na pocity neistoty, márnosti a nespravodlivosti vyplývajúce z nečinnosti okresného súdu, čo je zaiste spojené s každým konaním, v ktorom dochádza k zbytočným priet'ahom, ústavný súd môže len ťažko ohodnotiť dopad týchto dôvodov na bežný život sťažovateľa.

39. Ústavný súd teda v prejednávanom prípade prihliadol najmä na to, že okresný súd ostal v konaní o sťažovateľovej veci nepružný aj po vyslovení porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 125/2016 zo 7. júna 2016), pričom sťažovateľovi dosiaľ, a teda ani predmetným nálezom ústavného súdu, nebola za spôsobené priet'ahy priznaná finančná satisfakcia. Prejednanie sťažovateľovej veci sa tiahne už 10 rokov, nie je preto žiaduce, aby skutková, resp. právna komplikovanosť veci bola pri posudzovaní zbytočných priet'ahov pre okresný súd jednoznačne exkulpačným faktorom. Na druhej strane ani sťažovateľ ústavnú sťažnosť v zmysle § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde podrobnejšie neodôvodnil, uviedol len vždy a všeobecne platné tvrdenie o pocite neistoty, márnosti a nespravodlivosti. Avšak keďže sa sťažovateľ petitom ústavnej sťažnosti napokon

nedomáhal čiastky zjavne vymykajúcej sa rozumnému pomeru zohľadňujúcemu okolnosti prípadu na jednej strane a špecifiká osoby sťažovateľa na strane druhej („primeranosti“), ústavný súd mu priznal sumu požadovanú petitom ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu.

40. Berúc do úvahy uvedené okolnosti veci, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadostučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

VI.

Trovy konania

41. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

42. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €, a pri treťom úkone právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2018, ktorá bola 980 €.

43. Náhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Náhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (2 x 153,50 €) a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2019 (1 x 163,33 €) predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 9,21 € a 1 x 9,80 €) sumu 498,55 €. Právny zástupca sťažovateľa ústavnému súdu nedoložil osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty a ústavný súd v zozname daňových subjektov

registrovaných pre daň z pridanej hodnoty registráciu právneho zástupcu sťažovateľa nezistil. Trovy právneho zastúpenia boli preto priznané v celkovej sume 498,55 €.

44. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku; bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

45. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu